

КОДИФІКАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІТАЛІЇ

Людмила Работягова,
*завідувач сектора патентного права НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України*

Зважаючи на те, що питання про необхідність кодифікації інтелектуальної власності в Україні обговорюється в наукових колах і з метою проаналізувати досвід зарубіжних країн у цій сфері, що може бути корисним для України, було проведено дослідження кодифікації інтелектуальної власності в Італії.

Історично законодавство Італії формувалося під впливом Кодексу Наполеона, котрий було введено в Італії у 1790 році, після завоювання її Францією. Французька модель кодифікування законодавства й зараз впливає на розвиток законодавчої сфери в Італії. Це стосується і сфери інтелектуальної власності.

В Італії сфера інтелектуальної власності регулюється: Конституцією Республіки [1]; загальноєвропейськими договорами (Римський, Маастріхтський, Амстердамський); Хартією основних прав Європейського Союзу; Цивільним кодексом [2]; Кодексом промислової власності [3]; Законом про авторське право № 633/1941 [4] та іншими державними нормативно-правовими актами. Італія є учасницею більшості міжнародних договорів, які адмініструє Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), Європейської патентної конвенції, Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [5].

У Конституції Республіки, прийнятій 22.12.1947 року, проголошуються право та свобода творчої діяльності:

«мистецтво і наука вільні та викладання їх вільне» (ст. 33). Крім цього, в ст. 9 регламентується обов'язок держави в цій сфері: «Республіка заохочує розвиток культури, наукових і технічних досліджень». При цьому Конституція Республіки не містить положень щодо закріплення прав на зазначені результати [1].

Цивільний кодекс Італії (далі — ЦКІ), затвердженим Королівським Указом від 16.03.1942 року № 262, є унікальним у міжнародній правовій системі, позаяк поєднує в собі цивільне право і комерційне право. Він містить 2696 статей і поділяється на шість книг, а саме: сімейні правовідносини; спадкові правовідносини; умови придбання і передання прав власності; зобов'язальні права; комерційні права; захист прав. Правам інтелектуальної власності присвячено розділ IX «Права на результати інтелектуальної діяльності і промислові винаходи» (далі — розділ IX) та розділ X «Конкурентне право та об'єднання» книги V «Комерційні права».

Глава 1 розділу IX містить лише 9 норм, які стосуються авторського права і суміжних прав. При цьому, відповідно до ст. 2583 ЦКІ, здійснення прав, передбачених у цій главі, та їхня тривалість регулюються спеціальними законами. У ст. 2575 ЦКІ охарактеризований об'єкт авторського права — це результат творчої діяльності, що належить до науки, літератури, музики, образотворчого мистецтва, архі-

текстури, театру та кіно, незалежно від способу і форми вираження. Згідно зі ст. 2576 ЦКІ авторське право виникає з моменту створення твору як оригінального вираження інтелектуальної праці. Авторські права належать авторові та його правонаступникам у тій мірі, як це встановлюється спеціальним законом (ст. 2580 ЦКІ).

Автор має виключне право на публікацію та використання свого твору в будь-якій формі, в порядку та межах і для цілей, встановлених спеціальним законом. Право авторства є невідчужуваним. Навіть після передання майнових прав автор має право протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи будь-якій зміні свого твору, що завдають шкоди його честі і репутації (ст. 2577 ЦКІ). Передання прав на використання твору здійснюється письмово (ст. 2581 ЦКІ).

Відповідно до ст. 2582 ЦКІ із серйозних моральних причин автор може вивести з ринкового обігу свій твір, виплативши при цьому компенсацію особам, які придбали в нього право використовувати його твір або власне твір. Це право є особистим і непорушним.

Глава 2 розділу IX носить назву «Право на патент на промислові винаходи». Об'єктами винаходу можуть бути продукт і спосіб (процес). Суб'єктами права на винахід є автори та їхні правонаступники (ст. 2590 ЦКІ). Працівник має право бути визнаним автором винаходу, якщо він створений у процесі трудових стосунків (ст. 2590 ЦКІ).

Патент надає його власнику виключне право здійснювати винахід або використовувати його відповідно до умов, встановлених спеціальним законом (ст. 2584 ЦКІ). Власник патенту, залежного від попереднього патенту, не має право здійснювати його чи використовувати його без згоди власника попереднього патенту (ст. 2587 ЦКІ).

Глава 3 розділу IX присвячена правам на корисні моделі та промислові

зразки й містить тільки 2 статті, якими визначаються ці об'єкти.

Необхідно зазначити, що ЦКІ містить лише загальні норми, що стосуються об'єктів інтелектуальної власності. При цьому в статтях 2583, 2591 та 2594 ЦКІ прямо вказується на що права, які регулюються нормами глав I, II та III Книги V розділу IX «Права на результати інтелектуальної діяльності і промислові винаходи», здійснюються згідно зі спеціальними законами [2].

Сфера промислової власності Італії регулюється Кодексом промислової власності (*Codice della propriet  industriale. Decreto Legislativo 10 febbraio 2005, n. 30*), який був опублікований 04.03.2005 року в Офіційному віснику № 52 і набрав чинності 19.03.2005 року (далі — КПВ) [3].

Кодекс не ввів радикальних змін в регулювання правовідносин стосовно традиційних об'єктів промислової власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок). Проте власне його прийняття внесло фундаментальні зміни до італійського законодавства у сфері промислової власності, котре тепер становить єдине та погоджене зведення 246 положень, а не конгломерат 35 розрізнених і несумісних між собою законодавчих актів.

У КПВ як єдиному законодавчому акті, зібрані положення, що регулюють правову охорону винаходів, корисних моделей, промислових зразків, торговельних марок, інших відмітних знаків, географічних зазначень і найменувань місць походження, доменних імен, селекційних досягнень, топографій напівпровідникових виробів (топографій інтегральних мікросхем), конфіденційної комерційної інформації (секретної інформації).

КПВ стосується лише сфери промислової власності, авторські і суміжні права регулюються окремим Законом про авторське право № 633/1941 [4]. Варто зазначити, що при розробці КПВ передбачалось, що технологічні

інновації пов'язані тільки з об'єктами промислової власності. При цьому не був врахований той факт, що програмне забезпечення та бази даних охороняються авторським правом. Що стосується правової охорони промислових зразків, то вона регулюється як КПВ, так і Законом про авторське право.

З огляду на це було б більш правильним говорити про те, що КПВ регулюються права інтелектуальної власності, а не права промислової власності та, відповідно, він мусить бути названим КПВ інтелектуальної власності. Можна припустити, що виключивши з КПВ авторське право та суміжні права, італійські законодавці віднесли решти об'єктів інтелектуальної власності до об'єктів промислової власності.

На це вказує і назва ст. 1 КПВ «Захист прав промислової власності». Вона свідчить про те, що для цілей КПВ термін «промислова власність» охоплює торговельні марки та інші відмітні знаки, географічні зазначення, найменування місць походження, промислові зразки, винаходи, корисні моделі, топографії напівпровідникових виробів (топографії інтегральних мікросхем), конфіденційну комерційну інформацію (секретна інформація) та нові сорти рослин.

Деякі з об'єктів права інтелектуальної власності, такі як доменні імена, конфіденційна комерційна інформація, незареєстровані торговельні марки, географічні зазначення, а також найменування місць походження вперше отримали правову охорону в Італії. Правовідносини, пов'язані з цими об'єктами, раніше регулювались загальними положеннями ЦКІ, що стосуються недобросовісної конкуренції.

КПВ складається з 8 окремих розділів:

1. Загальні положення і основні принципи (статті 1–6);
2. Норми, що стосуються наявності,

- обсягу і використання прав промислової власності (статті 7–116);
3. Судовий захист прав промислової власності (статті 117–146);
4. Набуття і підтримання прав промислової власності (статті 147–193);
5. Спеціальні процедури (статті 194–200);
6. Професійне представництво (патентні повірені) (статті 201–222);
7. Діяльність Відомства з патентів і торговельних марок (статті 223–230);
8. Перехідні і прикінцеві положення (статті 231–246).

Звернемося до більш детального дослідження структури КПВ.

Перший розділ КПВ присвячений основним принципам права промислової власності: вводиться поняття промислової власності; встановлюються умови виникнення права промислової власності; регламентується взаємовідношення з іноземним елементом; наводяться положення, що регулюють пріоритет і вичерпання права промислової власності.

Відповідно до ст. 5 КПВ права промислової власності будуть вичерпані, після того, як товари, що містять в собі об'єкта промислової власності будуть реалізовані в Італії або в будь-якій іншій країні Європейського Співтовариства або Європейської економічної зони.

Другий розділ КПВ містить матеріально-правові норми, що стосуються кожного об'єкту промислової власності, зазначеного в ст. 1 КПВ. При цьому кожному об'єкту присвячена окрема глава КПВ, а саме: торговельні марки; географічні зазначення; промислові зразки та моделі; винаходи; корисні моделі; топографії напівпровідникових виробів; секретна інформація (конфіденційна комерційна інформація); нові сорти рослин.

У кожній главі визначено: об'єкт правової охорони; умови охороноздатності об'єкта; об'єкти, яким не може бути надана правова охорона; права,

що впливають з отриманої охорони та їх тривалість; збори та платежі, пов'язані з набуттям правової охорони; обмеження прав; підстави для анулювання прав або визнання їх недійсними.

Третій розділ КПП об'єднує норми, що регулюють захист прав промислової власності та пов'язані зі спеціальними законами.

По-перше, цей розділ КПП регулює (ст. 120) діяльність 12 спеціалізованих секцій суду (трибуналів інтелектуальної власності), раніше створених Урядом Італії відповідно до Закону № 168 від 27.06.2003 року в таких великих містах Італії: Барі, Болонья, Катанія, Флоренція, Генуя, Мілан, Неаполь, Палермо, Рим, Турин, Трієст, Венеція.

Створення спеціалізованих секцій з питань інтелектуальної власності в апеляційних судах, розташованих в найбільших містах Італії, дає можливість забезпечити кваліфікований розгляд справ колегіями суддів. Ці колегії спеціалізуються на питаннях інтелектуальної власності, а отже, здатні винести вичерпні ухвали, навіть у найскладніших судових процесах в короткі строки. Судовий розгляд, зазвичай, призначається за місцем проживання відповідача.

По-друге, в цьому розділі КПП уведена спрощена процедура розгляду спорів, пов'язаних з правами промислової власності, аналогічна процедурі, що застосовується при вирішенні спорів у сфері корпоративного права. Найбільш важливими елементами, даної процедури є такі: стислі терміни розгляду справи; необхідність подачі всіх документів і надання доказів на самому початку розгляду справи; негайний розгляд суддею документів, наданих сторонами, та винесення ухвали про подальший хід судового виробництва.

Це означає, що на початку розгляду справи кожна зі сторін має відразу надати судді всі матеріали по справі

наявні в неї, щоб унеможливити використання методів зволікань, які можуть призвести до затягування судового процесу на шкоду передбачуваного законного власника прав промислової власності. При цьому відповідно до ст. 121 КПП кожна зі сторін може залучити до процесу одного або більше технічних консультантів.

Рішенням суду до порушника прав промислової власності можуть бути застосовані такі цивільно-правові санкції (ст. 124 КПП):

- заборона на виробництво контрафактної продукції;
- заборона на продаж і (або) використання товарів і послуг, які порушують права промислової власності;
- арешт або знищення контрафактних товарів, а також інструментів чи інших засобів, які використовувалися для їх виробництва;
- заборона надавати послуги, що надаються з порушенням прав промислової власності;
- передача контрафактних товарів у власність законним власникам порушених прав промислової власності.

Застосування цивільно-правових санкцій, зазначених вище, не виключає можливості для власника прав промислової власності вимагати компенсації за заподіяну шкоду. Збиток повинен розраховуватися згідно зі статтями 1223, 1226 і 1227 ЦКІ. При цьому обчислюються фактичні витрати, понесені власником прав промислової власності й упущену вигоду, що безпосередньо пов'язані з порушенням прав промислової власності. Крім цього, визначається й моральний збиток, який був завданий власникові порушених прав. Компенсація за заподіяну шкоду може бути виплачена у формі одноразового платежу [2].

При визначенні упущеної вигоди, відповідно до Директиви ЄС № 2004/48, суди можуть прямо вказувати суму роялті, котра повинна була бути ви-

плачена ліцензіару в разі, якщо би порушник придбав ліцензію у власника порушених прав. У будь-якому разі як альтернатива компенсації за упущену вигоду власник прав може зажадати повернення прибутку, який отримав порушник (ст. 125 КПВ). Законодавство Італії не допускає вживання штрафів, штрафних санкцій, і відшкодування збитків в потрібному розмірі. Окрім застосування зазначених вище санкцій суд може винести постанову про публікацію його рішення в одній або декількох газетах.

Відповідно до ст. 127 КПВ на допущення до цивільно-правових санкцій і необхідності відшкодування збитків порушники прав промислової власності можуть понести і кримінальне покарання. У цьому випадку застосовуються статті 478, 474 і 517 Кримінального кодексу Італії. Так, будь-яка особа, що продає, виставляє, використовує у виробництві чи вводить в обіг продукцію, порушуючи чинні права промислової власності, може бути оштрафована в розмірі до 1032,91 євро. Продавці або розповсюджувачі товарів з торговельними марками, що здатні ввести в оману покупця, можуть бути позбавлені волі на строк до 1 року й оштрафовані в розмірі до 2065,83 євро [6].

По-третє, цей розділ КПВ містить положення, що стосуються функцій і процедури розгляду Апеляційною Радою в адміністративному порядку справ, пов'язаних з набуттям прав промислової власності та визнанням їх недійсними. Справи розглядаються протягом 60 днів з дати отримання апеляції (статті 135–136 КПВ).

По-четверте, цим розділом КПВ регулюються умови експропріації (реквізиції) прав на об'єкти промислової власності, крім прав на торговельні марки для потреб оборони чи в суспільних інтересах. Експропріація здійснюється указом президента республіки, який видається за пропозицією відповідного міністра після обго-

ворення з міністром економіки і фінансів і міністром виробничої діяльності (ст. 142 КПВ). В Указі зазначається сума компенсації, що виплачується власникові прав промислової власності. Сума розраховується на основі ринкової вартості прав на об'єкт промислової власності й узгоджується з Апеляційним Радою. Якщо власник прав не згоден із сумою компенсації, вона визначається арбітражною комісією (ст. 143 КПВ). Відомості про експропріацію вносяться до відповідного реєстру Відомства з патентів і торговельних марок.

По-п'яте, цей розділ КПВ містить статті, що регулюють боротьбу з піратством. Так введено нове визначення піратських дій у сфері охорони промислової власності. Відповідно до ст. 144 КПВ, це очевидні акти піратства, підробки торговельних марок, зареєстрованих промислових зразків і порушення прав на промислову власність, що вчиняються навмисно та систематично.

Для координації боротьби з піратством і контрафактною продукцією заснований Комітет по боротьбі з контрафакцією при Міністерстві економічного розвитку, котрий очолює заступник міністра (ст. 145 КПВ). Для забезпечення балансу суспільних і приватних інтересів та необхідної взаємодії між державою і бізнесом до Комітету входять представники Міністерства економічного розвитку; Міністерства економіки і фінансів; Міністерства закордонних справ; Міністерства оборони; Міністерства сільського і лісового господарства, Міністерства внутрішніх справ; Міністерства юстиції, Міністерства спадщини і культурних заходів; Міністерства праці і соціальної політики; Міністерства охорони здоров'я; Департаменту з питань державної служби; Відомства з патентів і торговельних марок Італії. Залежно від обговорюваних питань Комітет може запросити для участі в його роботі представників інших міністерств, а

також представників бізнесу, підприємств і споживачів.

Четвертий розділ КПВ присвячений регулюванню процедур, пов'язаних з набуттям і підтриманням прав на винаходи, корисні моделі, торговельні марки, колективні торговельні марки, промислові зразки, топографії напівпровідникової продукції, сорти рослин. Вона містить норми, що стосуються процедури подання заявки:

- на набуття прав в Італії на об'єкти, що вказані вище;
- на європейський патент;
- міжнародної заявки відповідно до процедури РСТ;
- міжнародної заявки на промисловий зразок;
- міжнародної заявки на торговельну марку;
- на отримання додаткового свідоцтва охорони на лікарські засоби і фітосанітарні препарати.

Крім цього, в ньому розглядаються питання, пов'язані з єдиністю заявок, поділом заявок, відкликанням заявок, виправленням заявочних матеріалів, винаходами в галузі мікробіології.

Отож, четвертий розділ КПВ об'єднує найбільш загальні процедурні питання, пов'язані з розглядом заявок у Відомстві з патентів і торговельних марок, поданням заперечення проти видачі охоронного документа, публікацією відомостей про видачу охоронних документів в офіційних бюлетенях Відомства, строкам охорони об'єктів промислової власності.

П'ятий розділ КПВ присвячений спеціальним процедурам:

- реєстрації прав промислової власності;
- внесення змін до реєстрів промислової власності;
- засекречування винаходів, які стосуються військової таємниці;
- отримання примусової ліцензії;
- одержання добровільної та примусової ліцензії на активний ін-

гредієнт у фармацевтичній промисловості.

Шостим розділом КПВ регулюються відносини, пов'язані з професійною діяльністю консультантів у сфері інтелектуальної власності (патентних повірених). Цей розділ містить норми, що стосуються:

- вимог до кандидатів у консультанти в сфері інтелектуальної власності;
- порядку складання іспитів;
- внесення до Реєстру консультантів у сфері інтелектуальної власності;
- припинення діяльності консультантів у сфері інтелектуальної власності;
- дисциплінарних санкцій;
- діяльності Асоціації консультантів у сфері інтелектуальної власності (патентних повірених).

Сьомий розділ КПВ присвячений Відомству з патентів і торговельних марок Італії, його завданням і функціям. Відомство з патентів і торговельних марок є підрозділом Міністерства економічного розвитку та здійснює:

- прийом заявок на набуття прав на об'єкти промислової власності, зокрема й в електронному вигляді;
- розгляд заявок і видачу охоронних документів;
- публікацію відомостей про об'єкти промислової власності в офіційному бюлетені;
- прийом міжнародних заявок на винаходи, торговельні марки і промислові зразки;
- прийом заявок на європейський патент, торговельну марку та промисловий зразок Європейського Співтовариства.

Статті 225–230 КПВ регулюють порядок сплати мит і зборів за дії, пов'язані з набуттям прав на об'єкти промислової власності та підтриманням їхньої чинності. Крім цього, згідно з КПВ Відомство з патентів і торговельних марок Італії, повинно забез-

печувати онлайнний доступ користувачів до електронної Бази даних італійських патентів і торговельних марок.

У восьмому розділі КПВ містяться положення, пов'язані із заявками на об'єкти промислової власності, що було подано до Відомства з патентів і торговельних марок до набрання чинності КПВ, а також положення, що стосуються винаходів, які створені вченими університетів та державних науково-дослідних інститутів під час виконання досліджень та інших питань.

Узагальнюючи вищевикладене, можна сказати, що одним з найбільш вагомих нововведень КПВ є прийняття загальних положень, які застосовуються до всіх об'єктів права промислової власності, які об'єднані в єдиному кодифікованому акті.

До таких загальних положень належать:

- загальні правила про подання судових позовів і проведення судових розглядів спорів щодо об'єктів права промислової власності;
- загальні правила поведінки з іноземцями (застосування принципу національного заявника згідно з Паризькою конвенцією про охорону промислової власності);
- закінчення строків дії прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- порядок набуття та підтримання прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- подання заявки на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку в електронному вигляді;
- положення, що стосуються професійних консультантів у сфері інтелектуальної власності (патентних повірених).

Крім цього, КПВ внесені такі основні зміни в чинне раніше законодавство:

- введено більш широке визначення промислової власності;
- розширено функції Відомства з патентів і торговельних марок;

- чіткіше визначена компетенція 12 трибуналів інтелектуальної власності;
- передбачено застосування до судових розглядів щодо прав промислової власності засобів і спеціальних процедур, які використовуються при розгляді корпоративних спорів;
- введено кримінальну відповідальність за серйозні порушення прав промислової власності;
- введено нові заходи, спрямовані на боротьбу з піратством і контрафактною продукцією.

Після прийняття КПВ розвиток законодавства в сфері промислової власності в Італії йшов в двох напрямках. Перший напрям полягав у внесенні змін до КПВ. Зокрема, було здійснено адаптацію його положень з міжнародними угодами в сфері промислової власності, до яких приєдналась Італія, а також з Директивами та Регламентами Європейського Співтовариства. Другий напрям — розробка та прийняття Правил застосування Кодексу промислової власності, які більш детально регламентують адміністративні процедури.

З метою реалізації першого напрямку розвитку законодавства в сфері промислової власності в Італії до КПВ були внесені зміни Законодавчим Указом № 131 від 13.08.2010 року, який набув чинності 02.09.2010 року [7]. Так до КПВ були включені положення Директиви Європейського парламенту та Ради ЄС від 06.07.1998 року № 98/44/ЄС про правову охорону біотехнологічних винаходів, які раніше містились у Законі-Декреті від 10.01.2006 року № 3.

Державним органам і органам місцевої влади була надана можливість реєструвати торговельну марку, яка містить графічні елементи, взяті з культурних, історичних, архітектурних цінностей, розміщених на їхній території, для комерційного використання в інтересах розвитку цієї території.

З метою зробити більш активним процес патентування винаходів, створених в університетах і державних наукових установах за результатами наукових досліджень до КПП було введено положення, що стимулюють винахідників, які працюють в таких установах. Крім цього, по-іншому регулюється право винахідника на подання заявки на отримання патенту. Так, якщо протягом шести місяців з дати створення винаходу університет чи державна наукова установа не подала заявку на отримання патенту на винахід, це право передається винахіднику.

Другий напрям розвитку законодавства в сфері промислової власності стосувався розробки підзаконних актів. Так, через 5 років після набуття чинності КПП виникла необхідність у прийнятті підзаконного акту, який би детально регламентував процедурні питання, пов'язані з набуттям прав на об'єкти промислової власності й інші адміністративні процедури. З цією метою Міністерством економічного розвитку було розроблено Правила застосування Кодексу промислової власності, введені в дію Постановою Міністерства економічного розвитку № 33 і опубліковані в Офіційному віснику № 56 від 09.03.2010 року [8].

Підсумовуючи, можна дійти висновку, що розроблений і чинний сьогодні КПП є комплексним законом, який забезпечує цивільно-правовий і адміністративно-правовий порядок регулювання сфери інтелектуальної власності. Зокрема, він майже на третину складається з норм адміністративного законодавства, присвячених процедурним питанням, пов'язаним з набуттям права промислової власності, а також діяльності патентних по-

вірених, Відомства з патентів і торговельних марок.

Крім цього, КПП не є повністю інтегрованим і узгодженим нормативно-правовим актом у сфері інтелектуальної власності. По-перше, він охоплює лише сферу промислової власності; авторські та суміжні права регулюються ГКІ і окремим Законом про авторське право № 633/1941. По-друге, як і раніше правовідносини у сфері промислової власності регулюються декількома нормативно-правовими актами різної юридичної сили (ЦКІ, КПП, спеціальними законами і підзаконними актами). По-третє, відповідальність за сферу промислової власності залишилась розподіленою між декількома міністерствами і відомствами (Міністерством економічного розвитку, Міністерством юстиції, Міністерством спадщини і культурних заходів, Антимонопольним комітетом, Комітетом з боротьби з контрафакцією).

Однак, не зважаючи на недоліки КПП, об'єднання в одному нормативно-правовому акті положень, які містились у численних нормативно-правових актах Італії, підвищило правову визначеність, забезпечити простоту розуміння та застосування норм, які регулюють правовідносини в сфері правової охорони й захисту прав промислової власності. ♦

Список використаних джерел

1. Конституции зарубежных государств : учебн. пособие. — 3 изд. — М. : Бек, 2002. — С. 327.

2. *Codice civile /Regio Decreto 16 marzo 1942 № 262 [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.altalex.com/index.php?idnot=34794>.*
3. *Codice della proprieta industriale/ Decreto Legislativo 10 febbraio 2005, n. 30// Gazzetta Ufficiale. — n. 52. — 4 marzo 2005. — Supplemento Ordinario n. 28 [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.parlamento.it/parlam/leggi/deleghe/05030dl.htm>.*
4. *Legge sul diritto d'autore 22 aprile 1941, n. 633// Gazzetta Ufficiale. —16 Luglio 1941 n. 166 [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.altalex.com/index.php?idnot=34610>.*
5. *Accordi e convenzioni internazionali [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.uibm.gov.it/index.php>.*
6. *Codice Penal /Regio Decreto 19 ottobre 1930 №1398 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.altalex.com/index.php?idnot=36653>.*
7. *Decreto legislativo 13 agosto № 131// Gazzetta Ufficiale. — № 192. — 18 agosto 2010. — Ordinary № 195 [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу : <http://www.altalex.com/index.php?idnot=11699>.*
8. *Regolamento di attuazione del Codice della Proprieta Industriale /decreto del Minisstero Economico dello Sviluppo Economico №33//Gazzetta Ufficiale — № 56. — 9 marzo 2010. — P. 1–46 [Електронний ресурс]. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.sviluppoeconomico.gov.it>.*

Надійшла до редакції 02.04.2013 року

ВИЙШЛА З ДРУКУ

Афанасьєва К. О.

Право видавця та редактора : навч.-метод. посібн. / К. О. Афанасьєва — К. : НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Поліграф, 2013. — 202 с.

Навчально-методичний посібник адресований студентам вищих навчальних закладів, що вивчають видавничу справу, видавцям, редакторам, авторам, професійним юристам та іншим працівникам видавничої сфери, що хочуть підвищити свій професійний рівень.